

Կատարեց նաև պօլիտ , 15 ասպրիլի :

— Զուտայի Պապին դեպքան դերասպատիւ Սիւր
բիւրի աւքեղախոյաւ ամասոյ խին Հինգ շաբթի
օրը Արի-Վոսեֆանդ դեղը երթալով՝ այն տեղի
կայսերական դարձարանները պտրտելու համար ,
ալքունի վառօդապետ փեմափալ Տասան Պը

Իսրայելացիները Փոխորդային առաջնությանը
 թեպետև բիչ մը ագլկեց, այսու ամենայնիւ
 գեռ կատարեալ հանգստի թեան հարկաւոր
 թիւն ունենալով, արտաքոյ կարգի ժողովրդ մը
 բռնուեցաւ, որ Էգիպտոսի բնդհանուր կառավար

Կառավարութեան հրամանաւը Լճաբանդիւղի պալէստինացիները կը փութան զինելու : Հասարակական կրթութեան կրթարարները իրենց պատճառ մը չկայ , բայց միայն պարզապէս զգուշութեան համար է որ ի գործ կը դնեն ի այս զինուորական պատրաստութիւնները :

ՀԱՅԳԻՒՆ . 1 շաբաթ . 28 մարտի : Կառավարութիւնը

ԱՆԳՂԻՆ Էջանակ . 28 մարտի : Կառավարութիւնը զինուորական մեծամեծ պատգամաւ թիւններ կը տեսնէ Եաբկիւն ըստած միաբանութեան անդամ մը ընելու ժողովը սրգիւն ըստ . որոնք զանազան ապօրինաւոր պահանջներն իրենց կուզեն հաստատակց անդորրութիւնը վերադնել : Իստ ամենայնիւ յիշեալ միարանութիւնը կը յամառի միշտ ի գործ դնելու վաղը իւր ահագին ժողովը Քիւնի ինկիւն-Բոմբէ ըստած հրապարակիր . ուրանդ ներայ պիտի գտնուի կրան . 300 հազար հոգի չափ աղերասագիր մը մատուցանելու համար վնահատու Վիթթորիո թագուհիին . Իստ աղերասագիրը մատուցանելու կերպին նայելով , երկրայտ թիւն չկայ թէ անոր նպատակը օրինաւոր չէ : Եաբկիւն

ԴԻՄԱՌՆՈՒԹԻՒՆ ՈՒՐԵՐԳԱԿԱՆ

ՏՈՒՆ ԳԻՐ ԿԵՐԾ ԺԱՄԱՅ ԵԱԾԷՐ ԼՈՒՆ

Օջա՛հ գիտութեանց լույսանել յաղբին .
 Փող իրախուսանաց հնէք քաջալեր՝
 Ի մարմնեղ շարհաց հանել զմանկջին :
 Շող անուրն էարկ զինեւ Փէրտեան՝
 Երբիա՛մնիս լուսաշող բարկ իղծ .
 Պերճ Լըլալոսոյն գեղեցիկ ծագման՝
 Պատճառ կաց , թիած , պարճանք յու երժկոյ :
 Պարճանքն Վանայ վեհ տէր էջօհանին՝
 Հոմերական տաղս զՍկիւդար նուագ ,
 Ի լոյս ամ զընտիր գործ Հիլինակին՝
 Դմա՛հացուցեալ յաղբին իւր աւագ :
 Իբրեւ Լյոպոն պաշտօնեայ սիրոյ՝
 Ընքակ աղիւ եկաց Սիւնեաց պերճ խմբին ,
 Գրգռէր ՚ի սէրն ՚ի նիւթ բիւր բարեաց՝
 Եւ զինչ այլ հարուստ քան զէրն անգին :
 Արամեան անուն ընկերակցութեան ,
 Ի կայսերապերճ ՚ի քաղաքն Վիեննայ ,
 Ըւ բալ զարգացու մն ու նորին ծագման ,
 Դրամական նպատուր եղև օգնական :
 Օտբէլեան սուրբ իղձ յանձին ցուցանէր՝
 Ի յոյկոյ իւր սուրբ յընտիր տաղանդաց ,
 Ըսհաւատեաց իմն եհան ՚ի նուէր՝
 Պատարադ անոյշ ՚ի սեղան փառաց :
 Օի տաղանդ ոճգանց վասնեաց ո՛չ յաւմպետ ,
 Ո՛չ ՚ի մեծածախ հանդերձա՛ս ունայն .
 Այլ բաշխեաց դարման իմաստիցն ՚ի պետա՝
 Կրկին քաղաքաց մանկուոյն զարգացման ,
 Ըհա Տէրունւոյն հաճելի կամոյ՝
 Եւ տա փայլեցու Այբոյն համակամ .
 Օի յարկին աստուածեան ո՛չ ժրտ գանձեաց ,

Լ՛յլ զոր ունէրն արի ՚ի նա միանգամ :
 Շատ եղեւ ըն՝ Գաւթի քո սէրն Յովնաթան ,
 Շատ եղեւ սէրն յիս և Լ՛բէլէանիս ,
 Թե՛ քոյդ առ կենաց դաւ թիւն փրկութեան՝
 Լեւ տա ետ փառացս անմահ արդաւորս :
 Քաջ չափեաց զիմ իբձ գոլ քանքարաշահ՝
 Օճանալին առիս հաւատաց քանքար ,
 Ղոն փաշիւն եցոյց արարմանեաց լայն ռահ ,
 Ղեմել աւանդ եաց յ՛Թենեան տաճար :
 Օ՛ր զիտաց եթէ աղիւ մարգարտին՝
 Սուրբ իմաստութեան ՚ի յոյդ եւմ յաւէտ ,
 Վ՛տոնել ընդ նորա զվաստակք իմ բնաւին՝
 Յօժար եւմ լինել այնու ընչաւէտ :
 Յետ այսր ամենից արդեանցն վերել՝
 Լեւ զի՞ այս ոճիր , ս՛ դու կային մահ ,
 Թո՛ղ մնայր անչէջ այս միսկն Լ՛բէլ ,
 Լ՛գրտակր Լ՛րթնոյն Լ՛յրարտան ալահ :
 Ո՛չ յաղթեցեր ս՛չ , ո՛ր անագորուն ,
 Ս՛ր պարծիր Թէ եւմ հողածնացդ մահ ,
 Գիւցաղնականիս և գործ և անուն՝
 Բա՛ն , յարեան միշտ կեալ , բան զբեղանմահ :
 Քանդի որ ՚ի ծիրն հատ ստաքնեայն՝
 Հոչակի քաջ եւս՝ բան մինչ ՚ի յաճին ,
 Լեւ տա մահացու զքո ՚ի բերան մանկուցն ,
 Յաւէրժական իմն յարոյց զիւր անուն :
 Թե՛ օտտերացւոյն զիպոյ ես մշտաց ,
 Գո՛ւժկանք մահաշունչք զիս արկին յերեր ,
 Բայց զհամբերութենն իմ չափեաց Լ՛ստուած
 Օ՛րս էաուն զիտաց և բազմապատկել :
 Յօհաննէս Շահնէան վանդի :

Կեր արդէն յայտարարութիւն մը հրատարակած են կառավարութեան այս արգելանքը դէմ, և կը հրաւիրեն ընտանիքները, որպէսզի միաբանին իրենց հետ հաստատուն պահելու համար ժողովրդեան հրատարակու գումարները և արեւմտեան մատուցանելու իրաւունքը: Այս կայն մայրաքաղաքի բնակչոյ մեծագոյն մասը որ խաղաղասէր և պարկեշտ անձինք են, ամենեւին հաճութիւն չեն ցուցնել Շարխիսիէրու այս հրապարականայքը. այլ ընդ հակառակն ամենքն ալ կը պատրաստուին ամենայն դժուարութեամբ նպաստաւ մատուցել ըլլալ կառավարութեանը այս խաղաղասէր անձանց անկարգ ընթացքը զսպելու համար: Եւ այս պատճառաւ բազմութիւն և զանազան թաղերուն բնակիչները, հարկը պահանջելուն պէս, գունդ գաւնդ պիտի գումարուին ըստ օրինակի ազգային պահապան զօրաց, և կառավարութեան զինուորացը հետ միախառնելով ամէն տեսակ անկարգութեանց դէմ պիտի գնեն: Արեւմտեան Շարխիսիէրը շատ հակառակորդներ ունին քաղաքացւոյ մէջ, և նշանակութեան արժանի է որ ընտանիք լրագիրներէն և ոչ մէկը չպաշտպանէր յիշեալ միաբանութեան ընթացքը և սկզբունքները: Ըստի հասարակօրէն չկարծուիր որ Շարխիսիէրու այս խաղաղացող շարժումը վտանգաւոր հետեւութիւններ ունենան մայրաքաղաքի հանդարտութեանը և սպառնալուծութեանը համար:

ԳԱՂԱԻԱ. Փարիզ, 29 մարտ: Հանգստութիւնը և բարեկարգութիւնը ընդհանրապէս միշտ կը շարունակուին Վալդիոյ ամէն նահանգաց մէջ, բայց քառութիւն ընելով քանի մը մասնաւոր և փոքրիկ խռովութիւններ և անկարգութիւններ, որոնք բնականապէս անկարելի է որ չպատահին այս պիտի մեծ ապստամբութենէ մը ետք և ժողովրդի մասը տարութիւնը գեւ չանցած: Դառնանք, կըլուստմը թէ ամէն բան կարգի պիտի գնէ: Այս ամենայնիւ առժամանակեայ կառավարութիւնը արդարաւորապէս ողբով և անխնայ ջանքերով կ'աշխատի օրինաւոր կարգադրութիւններ հաստատել, գործաւորաց վիճակը ըստ հնարաւորութեն լաւացնել, անոնց աշխատելու գործքեր գտնել, վերջապէս անոնց ապրուստը ծարելու հայրաբար հոգ կը տան: Երբէն գործաւորաց բաները օրական ժամանակը տասը ժամի իջեցուց, և ուրիշ զանազան վիճակներ ալ տուաւ, բայց և այնպէս ցաւալի է տեսնել թէ գեւ կատարելապէս գոհ չեն, և ուրիշ պահանջներ կընեն, և այս պատճառաւ շատ բանւորներ անգործ կը մնան և չեն երթար աշխատելու: Այս կացութեան

թիւնը անտարակոյս վտանգաւոր է մայրաքաղաքի տարածութեանը և հանգարտութեանը համար և խաղաղասէր անձինքը անհամբերութեամբ կը պատեն որ այս դժուարութեանը արժանաւոր ռոշում և վախճան մը տրուի:

Ռեւորոյ վիճակը խիստ ցաւալի է. վաճառականաց և սեզանաւորաց մէջ ամենեւին վտանգութիւն և հաւատարմութիւն չկայ. երեւելի անանկութիւններ անարկաւ են միշտ և պատրաստ դըրամը խիստ հազուադէպ և օր ըստ օրէ պահուելու վրայ է. այս դժբաղդ կայսրութիւնը իրաց անշուշտ պիտի շարունակուի մինչև ազգային ժողովրդի գումարուիլը, և Հասարակապետութեան օրինաւոր եղանակաւ հաստատուիլը. և ինչպէս արդէն յայտնի է, մայիսի 4ին ըստ նոր տուած պիտի գումարուի յիշեալ ժողովը:

Հասարակապետական կառավարութեան նպատակաւ ըլլալու համար Վալդիոյ պարզեմանումը ոտքի դրալութիւն մը բացուեցաւ, և ևս բարեկարգութիւն, կամ իւրաքանչիւր ընկերակցութիւն (էմսոֆ) յօժարամիտ կըլտ թայ իւր նուէրը մատուցանել պատրաստ դրամով, կամ իրենց ոսկեղէն և արծաթեղէն զարդերը յանձնելով կառավարութեան ձեռքը. և այսպիսի ինքնաթոշակներէն, որ ամէն կողմէն և ամէն վիճակի մարդիկները շարունակ կու գան, յայտնի նշան մըն է թէ Հասարակապետութիւն կառավարչները օր ըստ օրէ աւելնալու վրայ են: Փարիզի Վրքեպիտիոյ պիտի խաղաղ և նամական մը բանի մը արծաթեայ սիւնաւոր (թաղաք) իրիկց առժամանակեայ կառավարութեանը, ըսելով թէ ահա իմ բոլոր ունեցածս կը խրկեմ, ցանկալով ըստ կարեւոր օգնական ըլլալ ազգին բարօրութեանը: Այս ընթացքը խիստ բարի ազդեցութիւն մը ըրաւ, և Հասարակապետութեան ժողովրդաց մինչև ցայսօր կրօնից համար ցոյց տուած յարգութեանը յայտնի ապացոյց մը կընայ համարուիլ: Բայց յայտնաւոր յիշեալ Վրքեպիտիոյ պիտի ապստամբութիւնը ծագելէն ի վեր քանի մը առիթներու մէջ հրապարակաւ շնորհակալ լեզու Վալդիոյ ժողովրդին անանկաւորութենէն, որ ամենեւին փաստ մը էջատուցեց եկեղեցեաց և եկեղեցականաց այնպիսի ահապի խռովութեան մը մէջ:

Ռեւորոյ անտարակոյս կատարութեան անցումը սիւն Ֆրանսուս Վրքիսի պատերազմի պաշտօնեայ անուանեցաւ, որուն ընդհանուր խորհրդոյ բարտաւար տրուեցաւ գնդապետ Շարլան:

Վալդիոյ Հասարակապետութեան որոտքին քաղաքականութիւնը բարձր վիճակի մէջ է: Վալդիոյց դէմ պատերազմի երկիւղը օր ըստ օրէ

կընուաղի, այսու ամենայնիւ կառավարութիւնը պատերազմական ամէն հարկաւոր պատրաստութիւնները ի գործ կը դնէ սահմանադրութենէն պաշտպանելու համար:

Ռեւորոյ անտարակոյս կառավարութիւնը սխառ ամէն կերպ խնայողութիւնները ի գործ դնելու, բացառութեան ծախսաց մէջ ընդհանրապէս ամէն պաշտօնակարաց տարեկան թոշակները ըստ կարի չափաւորելով, և աւելի եղած պաշտօնները վերջընելով: Այնպէս ի զստ յատուկ հրովարտական մը որոշուեցաւ որ ապրիլի 15ին մինչև գետնաբերքի վերջ ըստ լատինացոյց բոլոր գործակալաց տրուած թոշակներէն հարկւրին 4ին սկսեալ մինչև հարկւրին 30 վար պիտի գրուի. այսինքն 2000 ֆրանքէն մինչև 2500 ֆրանք առնողին հարկւրին 4 պակաս պիտի տրուի. 2501էն մինչև 3000 առնողին հարկւրին 5 պակաս. և այսպէս մասնաւոր կարգաւ մը շարունակուելով, որնոր աւելորդ կը համարուէր նշանակել լայնատեղ մի ըստ միայն, 25000 ֆրանքէն աւելի առնողին հարկւրին 30 պակաս պիտի տրուի: Բայց գիտնալ տրաման է, որ ցամաքի և ծովային գործունեայ զօրքը ազատ են այս կարգադրութեանէն:

Փարիզի մէջ մինչև ցայսօր 132 ընկերութիւն կամ ժողով (քլուպ) հաստատուած են զանազան անուամբ: Այս ժողովներուն մէջ, ինչպէս յայտնի է, քաղաքականութեան վրայոց խորհուրդներ, բնութեաններ, և առնարանութիւններ կը ըստ հրատարակու ժողովրդեան իրաւունքը պաշտպանելու համար:

ԱՆՍՏՐԻԱ. Վիեննա, 26 մարտ: Տէրութեան պաշտօնէից (մինիսթր) մէջ մասնաւոր նոր փոփոխութիւններ եղան: Վարդաթ կամար, որ խորհրդաւրանին նախագահ էր, և Վարան Վիպէր, և կամարի պաշտօնեան իրենց հրաժարական ինքիւր մատուցին Վրքեր: Օրոտայեա Օւնիին պատերազմի պաշտօնեայ անուանեցաւ, և մօտիւ Վրքիսի եկամտից պաշտօնեայ: Այս երկու ընտրութիւնը խիստ հաճելի եղաւ հասարակութեանը, ըստ որում ապագանաւոր և գործունեայ անձինք են: Խորհրդաւրանին նախագահութիւնը առայժմ Ֆիլքընթ կամին յանձնուեցաւ որ արտաքին գործոց պաշտօնեայ է: Վրքիսիսիս Վարդաթ արշիւտքը բարձրագոյն հրամանաւ խորհրդակցեալ նուանեցաւ Վրքեր, տէրութեան գործող համար, բայց առանց դուրս ելնելու խորհրդակցութեան սահմաններէն, զորոնք կարող են սահմանադրական օրէնքները: Առաւելիս Վրքիսիսը տէրութեան գործքերէն հրաժարեցաւ:

- Ի ՍԳԱԼԻ ՄԱՀՆ
- Անտարակոյս Վրքիսի պաշտօնէի վրէժնի Գալապիտից:
- Գոյթ աղիւսից շրջանէն անկէ հարեալ վերածող թափանցիկ Տուն Թորքոսեան, փոխադրուած քո ի միջին աղաւթ:
- Գոռն վերք յոգիւ բացաւ ահ, ոչ վաղանցիկ:
- Բանալ ի գոտ սպանելի հարուստ Մատաւ հոյ Մուսայք:
- Ի ցոլ աղայ ըզ Վհաղին միւր թոյցին մահարման:
- Ընդ որս լեռանց հաւաքեալին ախապայք:
- Ի քո ախանց ո՞ր միջնոց յարեալ շունչ մահադոյժ:
- Գո՞գ յարեալն երթեմեան նեա սառաւնեալ սրթութիւն:
- Եւ խրեցաւ յոգիւսից սիրտ ախանց:
- Գերան աղբ սէ, գառնապէս, սիրաք ճիւղան աղբաւոր:
- Անապոյն ժամ ստակալ, որ ըզգալին վայելուչ:
- Յաղապարայն ի ծախսեալ փայտ բարձր:
- Որ սեւթայր աներ ըզմեք խաւար սպիւն թանձրամոծ:
- Նայեալ հապա, թէ ոչ և քոյգ սիրտ ճիւղայն ո՞ր գոթեմ:
- Նայեալ զանկեալ ի սպիւն ստուերոծ:
- Բանան հոյք և անհրաժեշտ ծախսադրին անապոյ:
- Այսպէս ուրեմն գոյ ի վախճան զիրտ խոցեալ ազգասէր:
- Որ թախմալից հեծէ միջին ի բարձր:
- Աւա քաղաքիւն նորին միայն մահախնայուցոյ է իշխան:
- Ընդ անմահին մինչ գոյ ի վեր եղջերին անգէն խորտակին:
- Եւ ընդ ոտիւք նա կորսնայ առժամայն:
- Բարէ՛ անուն և յիշատակ Սեզգալիսի պատուական:
- Արձան անջնջ փառք կանգնեալ անմահացաւ յաշխարհի:
- Անմահացի յաշխարհից յաշխարհ:
- Երանաւէտ թուրքեալ ի կոյս ինքն անմահից ցանկալ:
- Սուրբ անթիւց նոյն գրեալ արժանաւոր դատակց:
- Աւ զարգեաւ բարիս Այսին Յիսուսի:
- Լեքեալ ի բաց գոյցին գլուծ մահուն այսպէս յինգէն:

- Կեոյ յաշխարհի վաճառական յիշատական իւր անանց:
- Միշտ կենդանի, և ի յերկնաւ պարէ:
- Երախտապարտ սոցին յիշատակ յերկնաւ տալ քաղաքան:
- Չնայել տղիւն Ազգասիրի, և զերախտեաց քոյ հանգէս:
- Նուապեալն գարսից շրջան յաշխարհ:
- Անմահական փառաց կոյցին յաշխարհին միշտ միայ:
- Հայրենասէր անխնայ քո ջանք ի սէր աղին համապեաց:
- Շնորհապարտին անմահաց զմիւսին:
- Նախանձայց վառաց ազգիս ազգասիրաց պարագլուխ:
- Արժան այ՝ յոյսի գրեմիւ ըզմեք իւր քո անուն:
- Որ Արամեան ազգս պարծի բարձր ի գլուխ:
- Իրենալ Սարգիս Յ. Պալապալիսի:
- Այս. Սէս. Դալդիս:
- ԱՇԽԱՐՀ
- Ի՞նչ է աշխարհը նաեւ անոնց համար որ կը ուրեւն զանկալ, անոր հեշտութիւններով գիտոված կերեւան և չեն կրնար սուանց անոր ապրելու:
- Վալարհը՝ յաշխարհական ծառայութիւն է, ուր տեղ մէկը իրեն համար չտարիր, և ուր տեղ երջանիկ ապրելու համար պէտք է որ մարդս կարող ըլլայ իր շղթաները համարուել և սիրել իրեն գետնութիւնը: Վալարհը կերպ կերպ գիտեալն ըստ օրական փոփոխութիւն մըն է, որ աշխարհաւ սիրաց սրտին մէջ կարթնցունեն փոփոխակի շատ սատիկ և գէշ կիւքեր, անգութ ստեղծութիւններ, ստղծակող վարանմունքներ, ցաւալի երկիւղներ, սիրտ մաշեցնող նախանձութիւններ, դժուարակիր կակիծներ: Վալարհը՝ անէ՛ք իր երկիր մըն է, ուր տեղ հեշտութիւնները անգամ ունին հետեւին իրենց վիշտերը և դառնութիւնը, իսկ

ղը (օյուն) կը ծանծարայնէ իր միւլեգնութեամբ և իր հաճոյքներով: Կենդանակցութիւնը (մէջիւ) կը ծանծարայնէ իրենց հակառակորդ անութեամբ ու ներհակ կարծիքներով, կիւքերը և յանցաւոր բարեկամութիւնները և կարակցութիւնները ունին իրենց զոյւ անքը, անանկեալ գիտեալն անքը և անհաճոյ ազմութեանը, տեսարանները գրեթէ ոչ ևս գտնելով ի զմեզ կեցողներուն մէջը: Եթէ ոչ խիստ անաւակ հոգիներ, որ կարող չեն ինք պինդուն գալու բայց միայն չափէ գուրս անաւակութիւններով, ցաւալի կըլլան վտանգաւոր կիւքերուն հետեւելով, որոնք յանցանքը հետեւին կըլլային և անմիջեւորոն որոպայժ կըլլարն: Վերջապէս աշխարհը մէկ տեղ մըն է, ուր տեղ յոյսը անգամ որ այնչափ քաղցր կըլլէ մը կը համարուի, ամէն մարդ իրենց դժբաղդ կընէ, ուր տեղ ինչ որ հաճելի կերեւայ շատ ատեն չքըւր անոր տուած հաճութիւնը, ու ծանծարութիւնն է գրեթէ շատ քաղցր և դիւրատար վիճակը՝ որուն կրնայ մարդս աշխարհի մէջ ապրուել: Վալարհը աշխարհ է, չէ՛ թէ սա աննշան աշխարհը որ մեծ հաճութիւնները և բարեբաղդութիւնները ու հարստութեան ուրախութիւնները չճանչնար, այլ պիտի գեղեցիկ աշխարհը. և այս ըսածս աւանակ մտացածին նկար մը չէ, որուն նմանութիւնը մէկ տեղ մը չկայանք: Այս աշխարհը ձեր սրտին համեմատ կընկարծմ, այսինքն ինչպէս որ դուք կը ծանչնար ու ինչպէս որ դուք ամէն օր կը զգար:

Սալիլին:

Թարգ. Առաքաւ Յ. Տէվալիսի:

Տպագրութեան արդարութեան վրայ նոր օրէնք մը հրատարակուեցաւ ի Վ Ենեալի . բայց կերելի թէ խիստ անհարկաւ էր . ըստորոք մ'աղաղակողը ընդդէմ ամենեւին ընդունելու : Վ Երջապէս Վայրը հաճեցաւ ծանուցանելու իւր հպատակացը , թէ այն օրէնքը միայն քիչ ժամանակուան համար հաստատուած է , և թէ ետքը հարկաւոր փոփոխութիւնները ի գործ պիտի դնէ :

Կըծանուցանեն թէ Սանթէքուքը իրմը կայսերական հրամանաւ լոմարտիա պիտի երթայ՝ ապստամբաց խողովորութեան դաշինքներ առաջարկելու համար : Մյուս ամենայնիւ բազմաթիւ զօրք կըրտարատուին , և դէպ ի լոմարտիա կը քաշին : Կըծատատեն նաեւ թէ Վստորիոյ կառավարութիւնը որոշած է 80 հազար հոգիի հասցնել Վտալիայի դէմ պատերազմելու բանակը :

Սարտէնիայի թագաւորը յայտնապէս օգնութիւն ընելով Վրիանցոյ ոչ ընդդէմ Վստորիոյ կառավարութեանը , այս երկու տէրութեանց մէջ եղած բարեկամական կապակցութիւնները դադարեցան : Վրիանցոյ պատճառաց համար Հռոմայի կառավարութեանը հետ ալ աւելուած է Վստորիոյ տէրութիւնը . որուն դեպքանք արդէն մեկնեցաւ Հռոմէն :

Հաւատիկ Սարտէնիայի թագաւորին յայտարարութիւնը , որ հրատարակեց Վրիանցոյ մայրաքաղաքը մարտի 11-23 ամսաթիւով .

« Երբեք չեմ լոմարտիայի և Վ Ենեալիի :
« Կառավարի բազմը իւր հասունութեանը մօտեցաւ : Երջանիկ ապագայ մը իւր խնդակից երեսը կըցոյցնէ . քաջասիրտ պաշտպանողացի իրաւանց , զորոնք սաբի տակ աւեր էին :

« Հաղթանակ սերը , ժամանակիս պիտոյից ծառնութեանը , հասարակաց փափագը , որոշեցին զմեզ որ մենք ամենէն առաջ մասնակից ըլլամք ընդհանուր հիացմանը , որնոր կըրպարտաւորին ձեզ Վտալիայի բնակիչները :

« Երբեք չեմ լոմարտիայի և Վ Ենեալիի :

« Երբ զօրքը , որ արդէն գումարուած էին ձեր սահմանազրկ խնկրը երբոր Վրիանց փառաւորքաւորքին ազատութեան գործողութիւնը կոտորէր , այժմ կուգան՝ ձեր այսուհետեւ ընելու պատեղողմենութեն մէջ այն օգնութիւնը մատուցանելու , որ եղբայր մը կըրպարտէ իւր եղբորմէն , որ բարեկամ մը կըրպարտէ իւր բարեկամէն :

« Կարատամատոյց պիտի ըլլամք ձեր արդար բաղձանայր , ապաստանելով Վստորիոյ սղորմութեանը որ մեր հետն է , այն Վստորիոյ որ զՎրիանց խնկրորդ տուաւ Վտալիային , այն Վստորիոյ որ այրապի բռնիքի զրգմամբ բաւական ըրաւ զՎտալիան անկախութեամբ վարուելու :

Հոգարտաւոր փութացման հրատարակելու այս աղետուհի օրիորդին թարգմանութիւնը , որ առաւմանականայ մտերիմ գովութիւնը ստանալէն ի դատ , կը յուսամք միանգամայն թէ նախանձաւորութեան և քաջաւերութեան բարի օրինակ մը պիտի ըլլայ . քաղաքիս ուրիշ ուսումնասէր երեւտատարութեանց , նմանապէս առ հասարակ ամէն հայկազուն օրիորդաց : Բանդի արդէն ժամանակը հասած կը համարիմք , որ մեր ազգին տիկնիւններն ալ պէտք է որ համարձակաբայլ մանեն գրականութեան գեղեցիկ և փառաւոր ստապրէ զին մէջ , և խնդրենք իւրեանց հանդիսացնեն մտաւորական աշխատասիրութեամբ՝ ըստ երազացի տիկնայ . որոնց նորերուկ հազար տալից օրինակին պիտի յաջորդութեամբ կը հետեւին , և կը վայելցընեն նաեւ զմայելի եղանակաւ մը :

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻ

Տաղանդաւոր միայ զից զհանձնական սիրտ մըն ալ աւելցնել . երբոք պատի առնելու է ի ձախան :

Օրէնք աւելի քաղցր միջկարգութեան կապարեալ մարտն համար . քան զանհանգիստ աշխատութեան ի յաւաքարտիմութեան իւր ալ գին և իւր հայրենայ :

Սրացի շաքարաւոր կընձանի լուսլ մարդոք , որ յիմարաւոր իւրաքանչիւր իւր ինչը :

Իմենէն կարճ այս երկոք բաւերը այդ և ոչ , ամենէն տիկնայ անհոգութեան կարգաւ է :

« Երբ Վտալիայի միութեան մեր զգացումը արտաքին նշաններով ալ յայտնուէր համար , կուգէմք որ մեր զօրքը լոմարտեանս Վ Ենեալիի երկիրը մանկու ժամանակը՝ երեքդունեան դրօշակը բանան՝ վրան Սալցիայի դքսութեան նշանը ունենալով » :

ՌՈՒՍՍՍՍՍՆ : Մյուս ընդարձակ տէրութիւնը ընդհանրապէս մեծ հանգստութե մէջ է : Մյուս ամենայնիւ վեհափառ կայսեր կառավարութիւնը ամէն կերպ զինուորական պատրաստութիւնները ի գործ կը դնէ մեծ փութով , որպէսզի Վստորիոյ անակոտնելի դիպուածոց և խռովութեանց ազդեցութիւնները Ռուսաց երկիրներն ալ չմանեն : Կըծատատեն թէ Վերմանիայի և Վոլանիայի սահմանագրի խնկրը 150 հազարէն աւելի ուսուցողք գումարուած են :

Վաւառիկ օգոստոսիաւ Նիկողայոս կայսեր յայտարարական թուղթը , որնոր Օտեսայի լրագիրը կը հրատարակէ մարտի 26 ապրիլի 7 թուով :

« Երբ , Նիկողայոս առաջին , կայսր և ինքնակալ ամենայն Ռուսաց , և այլոց , և այլոց ,

« Կըծանուցանեմք .

« Երբ իսկապարտութեան մը օրհնութիւններէն ետքը , արեւմտեան Վստորիոյ խռովութեանց մէջ կը գտնուէր այսօր , որոնք կըրպարտեն կործանել ամէն օրինաւոր իշխանութիւնները , և ամէն ընկերական կարգերը :

« Կարտամբութիւնը և անիշխանութիւնը , որ ի սկզբան ծագեցան Վաղդիոյ մէջ , չուշացան Վերմանիոյ սահմանները անցնելու , և տարածուելով այն տեղանքը , (իբրեւ կործանիչ հեղեղ մը որուն կատարով թիւնը կաւելնայ քանի որ կառավարութիւնները թոյլտուութիւններ կրնեն) եկան հասան մեր զաշնակցաց Վստորիոյ կայսերութեան , և Վրուսիոյ թագաւորութեան մէջ :

« Մյուս օրուան օրս , ապստամբական յանդուգնութիւնը սահման մը չձանաչելով , կը համարձակի իւր խելագարութեամբ պառնալ նաեւ Ռուսիոյ , որուն կառավարութիւնը մեր ձեռքը յանձնեց Վստորիոյ :

« Երբ անոնց ուղածը պիտի չըլլայ : Մեր նախորդաց օրինակին համեմատ՝ հաստատարիմ մնալով աղափառ սուրբ կրօնին , և մեր վրայ կանչելով ամենակարողին Վստորիոյ օգնութիւնը , հաստատուն ստեղծ կըրպարտեմք մեր թշնամացը որ կողմէն որ գալ ուզեն . և առանց խնայելու մեր անձին , ու միանալով ևս առաւել ջերմեւանդութեամբ քան երբեք մեր սրբազան Ռուսիային , պիտի պաշտպանեմք Ռուս անուան պատիւը և մեր սահմանաց անդրժուութիւնը (Ենթակալութիւն) :

Հաւատարմեք , թէ իւրաքանչիւր ուսու , և իւրաքանչիւր մեր հաւատարիմ հպատակներէն , յնձուրութեամբ պիտի պատասխանէ իւր ինքնակալին ձայնին : Երբեք Վրուսիոյ թէ մեր վրէժի նկարագիրը « Վ Ենեալիի , Դան Վստորի , և հայրենայ » պիտի բանայ մեզ , ինչպէս միշտ , յաղթութեան ձանադարհը : Եւ յայնժամ բարեպաշտ երախտադիտութեան զգացումով մը լցեալ , ինչպէս որ հիմա լեցուն են ուրքը վատահոգութեամբ մը առ Վստորի , զիտի գոչեմք ամենքս մէկտեղ :

« Երբ մեզ Վստորի : լոմարտի : Ժողովուրդ , և յաղթեց » , քանի ընդ մեզ Վստորի :

« Տուեալ ի Վերմանիայի ի 14 մայիսի 1848 :
« (սարգիստ) ՆԻԿՈՂԱՅՈՍ »

ԻՏԱԼԻԱ : Կերելի թէ Վտալիայի ամէն տէրութիւնները համաձայն են մէջերին լոմարտեան Վ Ենեալիի կատարեալ աղատութեանը նպատակ մատուցող ըլլալու . ուրտեղ հիմնական հիմա Վստորիոյ իշխանութեան տուելը միայն մնաց : Վրոգէն յայտնի է որ աւստրիացի զօրքը մարաշխտ իսկ տէրութիւն հրամանատարութեամբ քաջուեցան Վրիանցն զինի արիւնհանգի սաստիկ պատերազմի մը . որ մարտի 6-18ին սկսելով հինգ օր դիմացաւ : Վրիանցի փողոցները գիտակցելով լեցուն էին : Սարտէնիայի թագաւորին զօրքը , որ 30 հազար հոգիի չափ են , մարտի 14-26ին սկսան մանելու ի Վրան ի ձայն յնձուրութեան բոլոր քաղաքացոց : Թոքթանայի լեռնոյ մէջ գոքը յատուկ յայտարարութեամբ մը կը հրաւիրէ իւր բոլոր ժողովուրդը օգնութեան հանել լոմարտեանս Վ Ենեալիի : « Թոքթանայի , կըսէ , Վտալիայի կատարեալ

յարութիւն տունըն ժամանակը՝ հասաւ յանկարծաւոր . ով որ կըրիտէ մեր հասարակաց հայրենիքը , չիրտար խնայել անորմէ իւր օգնութիւնը որնոր կըրպահանջէ . և այլն » : Հռոմայի վերջի լուրերը ապրիլի 1-13էն են , և կը ծանուցանեն թէ 40 հազարի չափ կանոնաւոր և ինքնակալ զինուորներ առաջնորդութեամբ 100 քահանայից , որոնք Վտալիան դրօշները բացած էին , ճամբայ ելեր են դէպ ի Վ Ենեալիի վիճակները : լոմարտիայի օգնութեան հասնելու համար : Կաթոլիկ Ֆերտինանտոս թագաւորը մարտի 26ին (ապրիլի 7) յայտարարութիւն մը հրատարակեց է հրաւիրելով զժողովուրդը լոմարտիայի օգնութեան երթալ շուտով : Հռոմայի մէջ ստորագրութիւն մը բացուեցաւ ինքնակալ զինուորաց պատերազմական և ուրիշ հարկաւոր հանդերձանքը հոգալու համար , և իսկայն ամենքս ալ մեծ և սղորիկ , տրք և կանայք , եկեղեցականները անգամ փութացան , իւրաքանչիւրը ըստ կարեաց , իւր ազգատիրական նուէրը մատուցանել : Սրբազան Պապը 50 հազար ֆրանք (214,000 դուրուշ) խրկեց :

Սուրբ տը Ֆորպէն-Ժանսօնը Վտալիոյ Հասարակապետութեան կողմանէ գործակալ (չարժէ տաֆէր) անուանեցաւ Հռոմայի մէջ :

Վրիանցն և Վ Ենեալիէն եկած վերջի լուրերը կը ծանուցանեն թէ հանգստութիւնը ըստ հաւաքուորութեան կրտիւէ յիշեալ երկիրներուն մէջ : Կըծատատեն թէ Վրուսիոյ անուն առտրիացի Ֆուէկալը , որ Նաբոլիի նաւահանգիստը կը գտնուէր , իտալական դրօշակը դնելով դէպ ի Վրուսիա և Վ Ենեալիի ճամբայ ելեր է : Թոքթանի լուրերը մարտի 30էն (ապրիլի 11) են , այս քաղքին առուտուրը խիստ դժբաղդ վիճակի մէջ է . բայց հանգստութիւնը կը շարունակուի : Վրիանց այն օրը արդէն չորս գունդ ազգային զօրք կարգադրուէր են , ամէն մէկը 600 հոգիէ բաղկացեալ :

ՓԱՆՈՐԱ ԽՈՐԻՔ

Չմիւսնիս , 16 ապրիլի :

Սեծապատիւ Վրէլեան Վրուսիայեանց Վրիգոր աղային կոտակին օրինակը ձեռքերին հասաւ այս օրերս , ուսկից յայտնի կըլլայ թէ այս երանելին իւր բոլոր ստացուածքէն 6-7000 ֆորինը միայն 2-3 տեղ կտակ ընելով , միւս բոլոր գոյքը , (որ ինչպէս յառաջմանէ ծանուցեցեմք , 700 հազար դուրուշէն աւելի է) Վրիգորի և Վանիսայի դպրատանց և հիւանդանոցաց թոքթանց է : Հանգուցելոյն այս վեհանձնական և ազգատիրական ընթացքը անժխտելի աստուծոյ մըն է իւր բրիտոնեական լազքատարութեանը և վեհամիտ ուսումնասիրութեանը , թէ և իւր կենդանութեան ժամանակը ըրած ուրիշ այս օրինակ բարեգործութիւնները ծանօթ չըլլային բաղձաց :

Վնեալները հրատարակեցինք , թէ Վրէլեան Վրիգոր աղային մարմինը Վրիգոր բերուելու համար ինդիր եղաւ բազմաթիւ ազգային հոգաբարձուներէն ուր որ հարկն էր . բայց դժբաղդաբար կերելի թէ մեծ գժուարութիւններ ծագեցին այս փոխադրութեանը համար : Թոքթանի կառավարութեանը կողմանէ : Մյուս ամենայնիւ կը ծանուցանեն մեզ յիշեալ քաղաքէն թէ հանգուցելոյն թաղման յաղաքաւորութիւնը ըստ ժամանակին մեծ փառաւորութեամբ և երեւելի հանդիսիւ կատարուէր է Գունաց եկեղեցւոյն և տղային միջոցաւ . ըստորում թոքթան գանուող հոգեւորական Հայ վարդապետները՝ այս լուսաւորեալ դարու մէջ մեղք համարէր են իրենց՝ վերջի սուրբ թոքթան մատակարարել յիշեալ երանելու յի , որ պարտաւորութիւն է յայնժամ Գունաց՝ Եկեղեցիէն հաղորդ ուիլ :

Վրգ՝ անժխտելի ճշմարտութիւն մըն է թէ աղաւտէր և բարեբար անձ մը երբեք չմեռնիր . իւր անուըն անմահ կը մնայ . յաւիտեան իւր ազգայնոց սրտին մէջ , և Վնեալեան դ անոր մասնաւոր երախտիքը ընդունեալ ժողովուրդեան մէջ . որ իւր յատուկ բարեբարին անուըն միշտ փառաւորութիւններէն մէկը պէտք է ըլլալ : Վ անորոյ յօժարամտութեամբ հրատարակեցինք այսօր լրագրին Վնեալեանի մէջ , երկու ոտանաւոր եղեղաւթութիւններ , որոնք երախտապէտ սրտիւ յօրինուած

են ի սգարի մահն յիշեալ մեծահամբաւ մեր ազգային Բարերարին :

— Հնդկաստանի Ագաթիոն վերջի թերթերը , որ ընկալանք Սուէզի ճանապարհաւ , 131-133 թիւերն են : Յօժարամիտ սրտիւ կիմանալք 132-րորդ թերթէն , թէ Սատրապի հայոց գաղտնաւոր օրինաւոր բարեկարգութեամբ և զանազան ուսմամբ կրղարդանայ՝ նոյն գաղափարն ազգասէր հոգաբարձուաց գովելի խնամքով , և պարոն Սամուէլ Սարգսիան պատուելի վարժապետին անխնջ եռանդեամբ :

— Ագաթիոն իւր 133րորդ թիւն մէջ հետեւեալ յօդու ածը կը հրատարակէ :

“Տետրակ ինչ անուանեալ , ի ներսնոր պէղծութիւն զանազան մարդկայ ընդ կայսերութեան Ռուսաց , որ ինչ երկրէ Հայոց , թարգմանեալ ի գաղղիական , նէն յանգղիական բարբառ՝ հանդերձ ծանօթութեամբ ի սրբոն Սամուէլ Սարգսիան , զուռաջինն մատուցեալ մեզ առ ի նշան սիրոյ , ի բանացի տեղեկութեամբ ի հազարաց և ի ծառայարհորդաց՝ ստորագրէ զմիջոց Սատրապ մերոց և կովկասուն : Գործն ըստ ինքեան չերի կատարեալ յիւրում տեսակի , բայց և այնպէս՝ իբրեւ մասն նորոյ իրեք գործոյ՝ կարի զարգարուն և պիտանի է յոյժ :

“Սիշտ զմտաւ ածեալ էր մեր յօրինել զհին կամ զնոր ստորագրութիւն մերոյ Հայրենեաց ի լեզու անգղիացի , բայց մի՛ վասն անբաւական գիտութեան այնք լեզուի , և երկրորդ՝ վասն պէսպէս առանին զազանացս՝ ապամասն գըտաք : Հաճկատար լինէր մեզ յարգի թարգմանիչ , և պարտաւճար Հայրենեաց , եթէ և զմիւս նահանգս Հայոց ամբողջացուցեալ յարէր ընդ ստաւ և ի լոյս ընծայէր կամ ստակ իբր աշխարհագրութիւն Հայաստանի , կամ խառն ընդ աշխարհագրութեան համարէն հոգաւորացս” :

— Եիշեալ լրագիրը կը ծանուցանէ նաեւ թէ յուն վարի 5ին Սալուսէ անուն նաւը հորմոտական գրօշակաւ անկնատ հասեր է ի Պոլս չոր : Եւ նաւուն բեռնիքը՝ շաքար , սուրճ (գահլի) , և տախտակ են եղեր , զորոնք պարոն Բարեղը ի նգրէտեսան բեռնաւորեր է Պաղատիայէն (Ղաւկաղէն) , յանձն առնելով զայնոսիկ առ պարոնայո Նիղազար Գ . Գապարեան , և Վրիշոր Նահապետեան որ ի Պոլս չոր :

Վանապէս յունվարի 17ին ողջամբ հասեր է ի յիշեալ նաւահանգիստը Պարոնի Լուսն ըստած նաւը Սուրբայա բաղաբէն (Ղաւկաղէն) գաղով ուրտեղ պարոն Վազար Յովհաննան բեռնաւորելով այս նաւուն մէջ շաքար և սուրճ , վաճառելու յուղարկեր է ի Պոլս չոր առ պարոնայո Սեւգում և Յովսէփ Յ . Սեւգումեանց :

— Յարդի պարոն Սեթ Մետ Սեթեան մեր ազնիւ բարեկամը , որ քիչ ժամանակէ ի վեր Չինաստանի Բանթոն մայրաքաղաքը վաճառատուն մը հաստատած ըլլալով , վերսկսելով 14-26 ամսաթուով նամակ մը գրած է մեզ , որ ազրիկ 7-19ին ձեռքերնիս հասաւ Սուէզի ճանապարհաւ , այսինքն 53 օրուան մէջ : Եիշեալ նամակէն կիմանալք թէ իրմիտի ափինը կուգուի Բանթոնի մէջ , և իւրաքանչիւր սոււնուկը , որ 87 չէքի (կամ 140 անգղիական լիպրա) կը պարուռնակէ , 425-435 թալէռի կը ծախուի եղեր : Եղբորս այս տեղ կամ կոտանդնու պօլս անգղիական արեւելեան և թերակղզիական բնիկութեան շոգենաւուցը յանձնելով , շիտակ կերթայ մինչև Բանթոն , և նաւորեան 360-370 զուրուչ է ամէն մէկ սոււնուկին համար : Եփրոնի այս օրուան գինը այս տեղ 70 զուրուչ է չէքին (այսինքն՝ 250 տիւրէմը) , և մէկ սոււնուկը որ 87 չէքի ըսինք , 6090 զուրուչ կընէ այս օրուան գինով : որուն վրայ ընդ ամէնը հարիւրին 20 ծախք աւելցնելով , կարծեմք թէ 7500 զուրուչէն աւելի պիտի չարժէ մէկ սոււնուկը : Իսկ Բանթոնի ամէնէն վար գինը որ 425 թալէռ կը գրեն , 24 զուրուչէն ամէն մէկ թալէռը 10,200 զուրուչ կընէ , ըսել է որ իւրաքանչիւր սոււնուկէն 2700 զուրուչ շահ կերելի առ այժմ : Եսպիտի օգտակար երկցած առուստուրին մէջ պզտիկ փորձեր ընել չեթէ չեմք սխալիր , անխոհմութիւն չէ :

— Կոտլիայի հիմակուան պարագայից մէջ , մեր

ընթերցողները յօժարամիտութեամբ պիտի կարգան յիշեալ երկրին զանազան տեղութեանց ժողովոց թիւը . որ ինչպէս հետեւեալ ցուցակէն յայտնի կը տեսնուի , 24 միլիոն 88,700 հոգի կը հասնի :

Երկու Սիկիլիան	8 566,900 հոգի
Սարոնիայի վիճակները	4 879,000 ”
Լոնկարական Ալեքսանդրի	4,759,000 ”
Համակական վիճակները	3,000,000 ”
Թուրքիա և Լուքա	1,701,700 ”
Իտալական Վիտու	522,600 ”
Իտալիա	485,000 ”
Բարնայի և Վիտալեցայի գրաւ	485,000 ”
Սոսենայի գրաւութիւնը	477,000 ”
Սուրբ Սարմատի հասարակացի	8,000 ”
Սանքայի խնամալ թիւը (պէյութի)	6,600 ”

24,388,800 հոգի

— Սիկիլիայէն կը գրեն :

“Եւ առաջին անգամն է որ , սահմանադրութիւնը (քոսթիթուցիոն)՝ հաստատուելէն ետքը , Եւստրիայ կայսերական լրագիրը աւերութեւն մտնոց հաշիւը հրատարակեց 1847 տարւոյն համար : Եւ հաշիւէն յայտնի կըլլայ , թէ տեղութեան եկամուտը 150 միլիոն ֆիորինի հասած է , այսինքն 1650 միլիոն զուրուչ : Տարեկան ծախքը երկրէն ետքը , և 5 միլիոն ֆիորին իրաւահատի գրաւելէն ի դատ , 80 հազար ֆիորին աւելցեր է :

Յարմիկ է որ ամէն տարի Իզմիրի Հայոց ժողովուրդեան մէջ ընդհանուր ժողով կըլլայ՝ ազգային հոգաբարձուներ և տրիչ գործակալներ ընտրելու համար : Աստի այս տարի ևս ըստ սովորութեանն անցած շաբթու գումարուցաւ այս ժողովը , ուրտեղ միաբան հաճութեամբ որոշուեցաւ , որ անցեալ տարուան ազգային հոգաբարձուները և գործակալները կրկին շարունակեն իւրեց պաշտօնը . որոնք ըստ կարի բարեկարգութեամբ ի գործ գրին՝ ժամանակիս պահանջանքը համեմատ խոհմութեամբ փորուելով : Ստիպեալ քաղաքական ժողովոյն (շուրա) անգամ սոքմանալարդ Յակոբ աղայն Տամկաճեան օրինաւոր պատահաւոր յաւաք երբեք լուր հրատարակեալ իրեղ ժողովուրդեան , ազգային ժողովը գինի շնորհակալ ըլլալու անոր մինչև յայտնի ըրած ծառայութեանն ընդունեց անոր խնդիրը , և նոյն պաշտօնը յանձնեց յարգ ամեմար Սըլայլլեան թագաւոր աղային : Եւ ընտրութիւնը շատ հաճելի եղաւ բոլոր հասարակութեանը , ըստորում յիշեալ յարգը Եղան բաւական հմուտ թիւ և փորձունի քաղաքական իրաց մէջ , և անհունիմք թէ իւր աշխոյժ գործունէութեամբ և յաջողակութեամբը մեր ազգին պատիւը և իրաւունքը պիտի պահպանէ քաղաքական ժողովոյն մէջ :

— Սարմի վերջի օրերը մարդասպանութեան ցաւայի դիպուած մը պատահեր է Ալօտմիշ քաղաքէն ժամ մը հեռու պարտիկ մի մէջ , որուն տէրը Կիլի Յօհաննէս անուամբ պարտիկտ և ծերունադարգ հայ մը գլխատուած գտեր են այն տեղ , և մինչև յայտնի մարդասպանը ու ըլլալը չէ յայտնուեր : Եւստիպի մարդասպանութիւնը ահաւորիկ մէջ ձգեր է Ելօտմիշի բոլոր հասարակութիւնը , որուն սարահմութիւնը , ինչպէս որ կը տեսնուի , վտանգի մէջ է :

— Ռաբի սրտիւ կըլսեմք թէ Բերիոյ (Հալէպ) հայոց գաղափարներ որ ըստ օրէ զանազան ուսմամբ և հայրաբանութեամբ կը բարգաւաճին Ռուբինեան ի նկերութեան բարեխախտման ջանքերը , և մանաւանդ արժանապատիւ տէր Գեորգ աւագ քահանային անգաղափարական ճգամը . որուն յանձնաւոր է յիշեալ ընկերութեան և գաղափար վերատեսչութիւնը : Սուրբիս այս գաղափարն աղայոց հարցաքննութեան հանդէսը կատարուելով , բոլոր ներկայ գտնուողները գոհ և ուրախ եղեր են աշակերտաց ըստ կարի յառաջագիծութեանը վրայ :

— Կոտանդնուպոլսէն կը գրեն , թէ ապրիլի 7ին չորեքշաբթի օրը կէս օր ժամանակ հրդեհ մը պատահեր է ի Վալթա Սոփանէի թաղը : Բայց բարեբաղդութեամբ անմիջապէս օգնութեան հասնելով մարեր են կրակը , որ միայն 2 որձարան և քանի մը պոլտիկ շինուածքներ այրեր է :

ԱՌԵՏԵԼԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Չիւսնիս , 16 ապրիլ :

Եւրոպայի քաղաքական խառնութեանց պատճառաւ առաւուս ընթացիկ խոսք վիճակի մէջ է . քանզի հաւատարմութիւնը և վստահութիւնը որ առեւտրոյ հոգին է , գրեթէ ամէնէն չիայ վաճառականաց մէջ , և պատրաստ գրտը որ ըստ օրէ նուազեալ վրայ է : Եսպիտի կացութեան մի մէջ եղած գործառնութիւնները ի հարկէ խոստ սահմանեալ կըլլան , վստահոյ շատ տեղի կը թիւնէր չունինք տարւաւ ապրանքայ գինեւուն վրայ , որոնք անուաղ միայն են : Եփրոնի վերջի վաճառումը 70 զուրուչի եղաւ չէքին (250 տիւրէմը) , բայց այսօր այս գինով ծախու աւելոյ չիայ , նոր հաւնը խոստ առատ կերելի : Զեթը՝ 240-245 զուրուչի կը ծախուի խանթարը քաղաքի մէջ : Եւ միտքը մեծ անշարժութեւ մէջ են . միայն անցած շաբթու 60-70 հազար քիլո գարի ծախուեցաւ 7 1/2 զուրուչի՝ նաւուն մէջ աւելեալ պայմանաւ բոլոր ծախքը վաճառողին վրայ : Եւ շաբթու գըրեթէ 900 քուրձ խաչկէ ծախուեցաւ 460-470 զուրուչի հարիւր օխան՝ կարճ պայմանաւորով և 4 առ հարիւր վար իջեցնելով : Եւ հասարակ ամէն տեսակի ջու խանթարը հազուադիւրս են , և եթէ այս օրերս Եւրոպային գաւառ ըլլան օգտակար գինեւրով կը ծախուին :

ԾԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԱԳԻՏ ՓՈՒՆԻ (Բալ)

Որ իւրաքանչիւր կամ իւրեւանցի ընդհանրապէս անգիտակ յանդարդեցիկ և վնասակար ժողովները , և մասնաորապէս Ժողովներ (Կիլի ինչէ) , Ժողովներ (Խանթալի) , և Ժողով (Կիլի) :

Եւ Կիլի , որոնք յիշեալ իւր անգիտակ աղբիւրներէն համար շաբթը կը լինեն , կը ծախուին իւրի ճիւղից իւրը . գրեթէ ծառայող Կիլի խանթար . որոնք գրեթէ ծառայող Կիլի , Կիլի իւրեւ , կը ծախուին Կիլի Եւ Ժամանակ :

Պարոն Կարի խոստ Բաղաբանարին քանի մը ամիսէ հետեւ իւր Երեւան-Բեան թանգարան մը հաստատուեց քաղաքի մէջ Սինանօղլու խանը . ուրտեղ գաղղիական անգղիական , խաղաբէն , յունարեն , և գերմաներեն գլխաւոր լրագիրներն ի դատ Երեւան Բաղաբանան ալ կը գտնուի : Եւ նոյն թանգարանին մէջ գրքատուն մըն ալ կարգադրած է , որ քիչ ժամանակուան մէջ բազմաթիւ գիրքերով պիտի զարգարուի : Աստի արժան կը համարուի յուշածեալ հասարակութեանը , թէ այսպիսի ուսումնասիրական հաստատութեան մի անգամակից գրուիր անտարակոյս խոստ օգտակար է մեր լեզուագէտ հայագի երիտասարդաց յառաջագիծութեանը :

Բնկերակցութեան տարեկան գինը՝ կանխիկ վճարելի 72 զուրուչ է , վիցամանայ գինը՝ 40 , և երեքամանայ 24 զուրուչ : Ստորոյ լրագիրներն ու որ կուգէ գրքատունէն գիրք առնուել իւր տունը կարգաւոր համար , կրպարտու որի վերջիցեալ գինէն ի դատ ամիսը 2 զուրուչ վճարուի :

ԾԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆ

Այս լրագիրը երկու շաբթու անգամ մը՝ ուրտեղ օրը կը հրատարակուի : Տարեկան գինը 120 զուրուչ կանխիկ վճարելով որ կուգէ կրկնապատարարուի : Իրմի՝ Եւրոպայի Եւրոպական գրքատունը , իսկ ուրիշ քաղաքաց համար՝ ահա կը ծախուին լրագիր յարգի գործակալաց անտանք , որք են :

Կոտանդնուպոլսի Պատրիարքարանի գրագիր Պրոքիւնեան պատուելի պարոն Աւետիս :

Ալեքսանդրիա՝ Եւստանթեան Գեորգ աղա :

Գահլիէ՝ Երեւանցի Ս . Ալեքսան և Ս . Յակոբ աղայ :

Յաղա՝ Բուրմայ և Սիւնգուլ Եւստանցայ Ալեքիոյ հիւպատոս Յակոբ աղա Ս . Սարգսեան :

Թրեւի՝ Ալեքեան Աւրազա՝ աղա :

Կարին՝ Յօհաննէս աղա Յակոբ ճանեան :

Բերիո՝ արժանապատիւ տէր Գեորգ աւագ քահանայ :

Պոլսոյ՝ Անգղիայ առաջին թարգման աղա Ստեփ Սիւրալեան :

Կարիսթո՝ պարոն Փ . Ա . Գեորգեան :

Ստամբուլ՝ պարոնայ Սամ և ընկերք :

Սինթափոք՝ պարոնայ Արգար և Ստեփաննու :

Հրատարակիչ և տէր լրագրիս ,

Գեորգ Գ . Պալատալեան :